

hom rabijo za pokončanje mrčesov na breskvah in drugih obstenskih drevesih. V ta namen se vzameta 2—3 kilo žveplovega cveta in vse to se pomeša v primerni posodi v 18 litrih apnega mleka, s katero tekočino se potem s čopkom pomažejo špranje in razpoke na steni, ob kateri je drevje in v katerih zakotjih se mrčesja najrajše vzdržuje.

Če se jeseni debela sadunosnih dreves z mešanico iz vode, saj in apna pomažejo, prežene ta maža mrčesje in pokonča mahovje in lišaje. Drevje dobi lepo gladko kožo. Priporočajo se saje v pokončanje gosenic in jihove zalege. Pomeša se 10—12 litrov saj z nekoliko vode, da postane nekov črni močnik. Na to se vlijeje 190—200 litrov vode in vse se pusti 3 dni stati. Na to se tekočina skozi debelo zavito platno precedi in drevesa z vrtno brizgalnico poškopé. Škopri se zvečer po solnčnem zahodu. Drugo jutro je pre vse debelo mrtvih gosenic pod drevesi.

Poslednjič se morejo saje tudi na kompostni kup zanašati, kjer se kompost posebno po njih vzboljšuje. Tak kompostni gnoj služi posebno dobro vrtom, travnikom itd. Ker so toraj saje tako izvrstno sredstvo za pognojitev in pokončanje mrčesja, zato jih gre v kuhinji in peči nabirati in na povedani način na vrtu in polji rabiti.

Rožmarin dobro razkuživno sredstvo.

Mnogi strokovnjaki priporočajo rožmarin kot izvrstno razkuživno sredstvo. Navadno se z brinjem kadijo in tako sobe, po katerih so bolniki ali okrevajoči se ljudje, razkuživajo. Če se par vejic rožmarina sožge na loparji žerjavice, je to dosti bolje od brinja, ker je duh prijetniši. Rožmarin tudi varuje razno kožuhovino nevarnih moljev. Nekaj vejic rožmarina po kožuhovini potaknjenih jo poleti varuje moljev.

Vrli konjerejci na Slovenskem.

Ves Štajer je konjerejsko društvo razdelilo na 5 konjerejskih okolišev, ker ima vsak okoliš svoje posebnosti in tudi vzreja tem premerih konj. Slovenskemu Štajeru pripada 3. 4. in 5. okoliš. Letos so v teh ogledovali konje in delivali premije. V naslednjem objavimo imena odlikovanih slovenskih konjerejcev. I. Za 3. konjerejski okraj dobili so premije v Radgoni: a) za kobile: Janez Drvarič iz Žetinjec 25 fl. Franc Trojnik iz Žetinjec 20 fl. Fr. Klemenčič iz g. Izvanjec 15 fl. Janez Zemljič iz Šavnice 15 fl. Jakob Misleta iz Maute 10 fl. Jož. Krajnc iz Poterne 10 fl. Jož. Padarič iz Poterne 10 fl. in Andrej Zemljič iz Radinjec 10 fl. b) za žrebice: Anton Sattler iz Grabonoš 15 fl. Marija Hojs v Poterni 15 fl. Franc Kranjc v Poterni 15 fl. Jan. Kolmanič v Žetincih 15 fl. Alojz Žitek iz Maute 10 fl. Janez Drvarič iz Cajn-

kovec 10 fl. Jož. Rovtar iz Žetinjec 10 fl. Jož. Adamič iz Žetinjec 10 fl. Janez Pintarič iz Poterne 10 fl.

II. Za 3. konjerejski okraj premije dobili so v Ljutomeru: a) za kobile: Blaž Babič v Maleški vesi 40 fl. Jernej Vraz v Mauti 30 fl. Franc Kranjc v Mauti 25 fl. Martin Šafarič v Budišovcih 20 fl. Franc Horvat v Banovcih 15 fl. Jož. Zimmermann v Stročji vesi 15 fl. Franc Stuhec v Logarovcih 15 fl. Janez Domajnko v Mauti 10 fl. Janez Horvat pri sv. Križi 10 fl. b) za žrebice: Martin Golob v Pristovi 20 fl. in 15 fl. Alojz Ferenc v Novi vesi 15 fl. Mat. Krajnc v Babincih 10 fl. Franc Vraz v Pristovi 10 fl. Mat. Zupanc v Brkovecih 10 fl. Marko Vaupotič v Lukavecih 10 fl. Jernej Vraz v Mauti. Za vsem se je tedaj razdelilo v Ljutomeru 280 fl. v Radgoni pa 225 fl. vkup za celi 3. konjerejski okoliš 505 fl. (Dalje prihodnjič).

Hmeljarsko društvo v Žavci je sijajno obhajalo svoj ohčni zbor 9. t. m. Prišlo je okolo 100 ljudi. G. Wilhelm je govoril o hmeljarstvu nemški, g. Hausenbichler pa slovenski, kar je veliko več zdalo, ker so ga vsi razumeli. Tudi je iz lastne skušnje govoril in marsikaj povedal, česar še teoretični hmeljarji niso vedeli. Predsednik g. Haupt je nasvetoval sejme za hmelj v Žavci. G. Wilhelm je obečal, da bode kmetijska družba hmeljarstvo v Savinjskeji dolini podpirala, kar je itak jenemu namenu primerno.

Sejmi 20. nov. Ivnik, sv. Jurij na Pesnici, Podsreda, Ljubno, sv. Martin pod Wurbergom, g. Polskava, Šoštanj, Slov. Gradec; 21. nov. Podčetrtek, sv. Barbara v Halozah, sv. Jurij pod Tabrom, 25. nov. Kaniža, Ptuj, Dobje.

Dopisi.

Iz Celja. (Vabilo k občnemu zboru), kterege obhaja katoliško podporno društvo v nedeljo, dne 19. novembra ob 1/4 uri popoldne v hiši gospoda Kožerja pri „belem volu“. Dnevni red: 1. Sporočilo načelnika, tajnika in blagajnika. 2. Volitev enega pregledovalca društvenih računov in dveh odbornikov, da podpišeta zapisnik občnega zbora. 3. Razni predlogi. Po zboru tombola in igra na harmoniji. Znano je, da za vdrževanje dekliske šole pod vodstvom častitih šolskih sester skrbi že četrto leto edino le naše „katoliško podporno društvo“. S tem, da smo postavili po blagi darežljivosti našega prevzvišenega Pokrovitelja, milostljivega kneza in škofa, deklisko šolsko poslopje, še nismo dovršili svoje naloge; kajti vsakoletni stroški za to učilnico znašajo, kakor dosihmal, tako tudi v prihodnje, najmanje po dvanajst sto goldinarjev! Prav uljudno toraj prosimo in

vabimo, da se zanesljivo našega občnega zbora vdeležite in nekatere poštene osebe saboj pripeljete, ki do zdaj še lahko društvu pristopijo ter tako pripomorejo, da lože poravnamo velike naše stroške. Redni udje odrajtajo na leto narmanje po 2 gold.; podporniki pa 52 nov. kraje. Čisti znesek prihodnje tombole je namenjen za pripravo obleke in obutalij ki se bo zopet letos delila ob božični veselici najvbožnejšim otrokom iz obeh okoličanskih šol.

Iz okolice Rogačke. (Strašen zločin.) Dne 6. novembra zvečer ob 11. uri je začela goreti hiša posestnika Breznika $\frac{1}{4}$ ure zvonjav Rogaca nasproti sv. Florjanu na malem griču. Ljudje pridejo in začnejo reševati, a bilo je prepozno; zgorela je do tal in z njo hišni oča in skoraj eden 12letni sin, ki je bil še hudo ranjen otet. Hišnega očeta najdejo zgorotega v veži in ga izvečejo iz ognja. — Cela reč pa je zelo hudobna. Pravi se, da je lastni 21letni sin ubil med 9. in 11. uro svojega očeta in brata, obadva zaprl ter, da bi se mislilo, ka sta zgorela, užgal hišo in zbežal k sosedom in celo prestrašen jih prosil, naj grejo gasit, on je komaj skozi okno všel. Ljudje pridejo in vsa hiša je gorela. Začnejo reševati, kaj se je dalo. V vežo pa si ni upal noben. Pride nek tesar Pelko, ki skoči v ogenj in v sobo in izvleče iz pod postelje še živega sinka v slamo zavitega, ki pravi: „Pustite me!“ in ga srečno prinese na zrak. On ga izroči sosedu. Najdejo na dečku rane, znamenje, da je ubit, kar pozneje došli zdravnik tudi dokaže. Pregleda zgoratega očeta in tudi tam še so se poznale rane; 21letnega sina so koj zaprli, ker z očetom vedno v sovraštvu živoč je na sumu, da je strašno delo storil. Sin se dela nor, a iz Celja došli g. pristav, ki vodi preiskavo, ga brž že ima tako daleč, da bo le obstal. Mladi brat je imel glavo na čelu s sekuro presekanu in na rokah žile prerezane. Ubogi je živel še 24 ur in potem umrl. Pridna požarna straža je zabranila, da ni škedenj z živinskim hlevom pogorel. — Hvala jim!

Od sv. Ilja v Rožni dolini na Koroškem. (Letina — šola). Sprejmi, ljubi Gospodar, dopis iz naše Koroške, kateri Vam piše žuljeva kmetovska roka. Letino smo imeli dobro. Vsega smo, hvala Bogu, dovolj dobili, samo hajde nimamo, ker nas je dne 30. avgusta obiskala grozna toča. Nekaterim je hajdo popolnem uničila. Zavoljo deža dela Drava pri nas veliko strahu in škode. V Rožku je most strgala. Našo šolo smo za eden strop vzdignoli. Denarje smo pa uže meseca maja morali vplačati. Reklo se je, da bode šolsko poslopje hitro dogotovljeno. Zid je uže stal, lesa pa niso imeli ter so še ptice na njem pele. Podvoj so pa dvakrat vlagali, da je bilo dvojnega plačila. Naši sosede nas povprašujejo, kakšnega pa imate stav-

barja ali „paumeistra“, da tako počasno stavite, 6 nedelj je bil zid brez strehe! Farovž smo l. 1877 zidali pa je hitro šlo delo naprej, se vé, ker so bili drugi ljudje zraven, ki so imeli prvo besedo. Toda bodi uže kakor koli. Enkrat bo šola dozidana. Radovedni smo kakšen napis da bode imela. Vsakako pa Slovenci tirjamo, da bode slovenski, saj drugih ljudij ni pri nas.

Iz Zdol. Zopet je, dragi „Slov. Gospodar“ nekoliko časa preteklo, odkar od nas nisi nič kaj slišal. Letino smo kakor po drugod srednjo imeli; toče hvala Bogu ni bilo. Žita je vender nekaj, posebno koruze je obilo, krompir je lep in tudi ni veliko gnjil. Mošta, ali kmalu bomo svobodno peli: kedar mi dojde sv. Martin, on ga bo krstil, da bode vin. Samo tega mi ni treba dostavljati: Kume moj dragi zdaj se ga napij. Kajti to ljudje že itak preveč delajo, dokler ga imajo, pa letos bo hitro vse prazno potem pa: Bogu tuži svoje muke, srčne boli mu odkriva: Po nekih krajih, kder ga je lani 100 veder imel, ga ima letos komaj 40. Starega vina je pač še več 100 veder za dobiti. Da so pri nas že zdavna vinski kraji, to kažejo napisi na prešnih težilih (kamnih). Tako se nahaja pri Pleterskem letnica 1693 in slovenski črki J. D. Še nekaj se pri nas že več kakor 60 let dela in to je cesta od Vidma do nas. Zdaj je že večkrat naš okrajni zastop s svojim načelnikom ogledoval, pa je le ogledaval storil pa ni nič. Okrajne doklade pa tudi mi plačujemo, in če treba kje doli pri Brežicah ktero delati, je hitro gotova; toraj vprašam, bo že kaj? L. 1862 je pri nas tudi nova šola bila pozidana pa glej v 20 letih je že pretesna; mora biti povečana ali pa nova, da bo zopet treba več tisoč goldinarjev v roke vzeti. Letina nazaj, stroški naprej. Otroci v šolo, pa skoraj bi rekel: divjake iz šole. Nekdaj se je gledalo, kako se šolarji med potom obnašajo in tedaj, če je bila kaka hudobija, se je prihodnji dan s šibo oprala. Zdaj je šiba morala iz šole, otroci predolgo let v šoli so starišem na kvar, otrokom brez koristi. Bog daj! da se šolska postava že skoraj prenaredi! Domačin.

Iz Wierštajna. (Čudno), da še pri nas ne vejo, da se sme slovenski uradovati, ter se z ubogo nemščino mučijo. Imel sem priložnost na sejem iti, ter pošljem k županu po živinski potni list. Jaz naročim, naj bi se slovenski spisal, a reklo se je, da ne sme slovenski pisati, ker so žandarji nemški. (Ni res. Ured.) Vsakdo se more smejati, kdor ovo mešanico bere. V prostor: Ime živinskega gonjača, piše namesto sin „Sonne“, v popis živine, namesto vole pšenične barve „Semelfürbiche Ochsen“ in kraj, kamor se živina žene, namesto k sv. Petru, St. Sepeter. Mislim, da bi bolje bilo, naj bi županov sinek, tako pisal, kakor se je v šoli

naučil, ne pa kakor mu občinski pisar ukaže. Živinski potni list ni pa samo za žandarje ampak tudi za kmeta, kateri ga dobi s kupljeno živino in ta je Slovenec ali Hrvat naš brat. Žandarji pri nas nameščeni znajo pa tudi dobro slovenski, brati, pisati in govoriti. Vedno dežveje nas moti mnogi imajo še krompir v zemlji, korenja in repe in smo še malo pospravili. Ozimine je še mnogo sejati; vse prosi lepega vremena. Nabrali smo tu različno. Visoke gogorice so polovico slabše od lani, a nizke so toliko boljše. Plačuje se po 15—17 gld. polovnjak.

J. B.

Iz Slovenjegraškega okraja. (Okrajni zastop.) Z veseljem poročam, da smo 6. t. m. pri dopolnitveni volitvi v okrajni zastop iz skupine velikih posestnikov sijajno zmagali. Namesto poprejšnjega e. k. okr. glavarja gosp. Rupnika in g. okr. komisarja pl. Aralca in g. Haukeja so bili trije novi zastopniki za voliti, in dvajset k volitvi prišedših volilcev je enoglasno volilo: g. Ivana Rogina, občinskega predstojnika v Podgorji, g. Franca Šotel na posestnika v Lehnu, same verle katoličane in Slovence. Volilcev je bilo prav za prav 30, pa gospodom grajščakom se menda ne poljubi več malemu liberalnemu in nemškemu mestnemu kerdelu kakih šest ali sedem velikih posestnikov za jeden in tisti liberalni voz vleči pomagati, sami so za zmago pa preslabi pa tudi vsi skupaj bi ne bili zmagali. Sicer so se neki dr. Tomscheg, A. Bovir in pa Kramar silno prizadevali, da bi bili nekatere nove velike posestnike kmeške premotili in tako bliščobo naše zmage zatemnili — pa to jihno prizadevanje je bilo zastoj. Tudi pri tej priložnosti smo se prepričali, da so edini naši duhovski gospodje kmeškega stana odkritosrčni prijatelji, kajti ne le naš prečastiti g. dekan Urban Dietrich, in naš slavni zgodovinar Martin Terstenjak, ampak tudi visokočestiti gospod Peter Vozu in Franc Klavžar so bili prišli volit in so z nami kmeti držali, akoravno nobene druge gospode ni bilo blizo. Tudi naš voditelj velečastiti g. Šuc, so v imenu Gradiške posestnice z nami volili. — Srčna hvala Vam prečestiti gospodje za to ljubezen, katero ste nam s tem skazali. Vse kmečke obične se te zmaga jako veselijo, kajti ne le, da so svoji s svojimi zmagali, ampak tudi vsi bolj zmerni burgarji enoglasno trdijo, da je zdaj gospodarstvo ne le pri okrajnem odboru, ampak tudi pri hranilnici veliko boljše, kot pod liberalno večino. — Kolikor se po okraji sliši, vendar ta izid volitve g. e. k. okrajnemu glavarju Finetiju ni preveč po volji, in se je baje neki pri večih priložnostih nevoljno o „pavrih“ izgovoril, ki zdaj pri nas zvonec nosijo. — To bi ne bilo lepo, in če bo treba bodemo več o tem prečudnem gospodu pisali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Poslanci naši in ogerški v delegacijah dokončajo kmalu svoje delovanje: ministrom so dovolili, česar je za armado in vzajemne zunanje zadeve treba. Vojni minister je rekel, da je Pola sedaj s šancami in kanoni dobro zavarovana, kmalu tudi Krakov in Přemisl; minister Kallay pa je naznanil, da se po malem tudi Bosnijaki in Hercegovci privadijo avstrijskim oblastim. — Tirolski zbor bo sklican, da sklene, česar je vsled povodnji storiti treba; potem pa se skliče državni zbor. — Med nemškimi konservativci delajo salcburški poslanci Lienbacher, Fuchs in Neumeyr malo zmešnjavo: strah jih je pred nemškimi liberalci, ki pravijo; nemštvo je v nevarnosti, če se Slovanom pravice priznajo, ter mislijo, da ne bodo izvoljeni, če tudi ne začnejo po Slovanih udrihati. Nekaj pa je tudi krivo, ker se njihovim šolskim tirjatvam ne ustreže, čeravno jih uže 3 leta povdarjajo, a s praznimi rokami nebi radi pred volilce stopili. Toda upamo, da se porazumejo s slovanskimi poslanci in liberalcem račun prekrizajo. — Na Dunaji so se dali nekateri delavci po raznih rovarjih zapeljati, da so policiji kljubovali. Na to prilomasti vojaštvo na pomoč policajem in razganja postopače po ulicah. Rogovileži so sicer kamenje pogajali, več vojakov ranili, naposled se jim je huda godila. Mnogo je bilo ranjenih, pohenjenih, poteptanih, zaprtih. Sedaj je zopet mir. — Nemški liberalci so pri dopolnitnih volitvah zmagali v gornještajerskih mestih z ravnateljem Sprungom, na Dunaji pa so le s pomočjo Judov vrgli Kronawetterja, ki je Slovanom bil vselej pravičen. Toda v Ljubljani so popolnem podlegli. Od Slovencev je bil župan Graselli izvoljen jednoglasno, dobil je 517 glasov, jednako tudi v kupčijske zbornici. Nemčurji so se skrili in zginoli kakor katra. Ljubljana je Slovcem priborjeno slovensko mesto. — V Spljetu je hotel baron Konrad, okrajni glavar, narodnemu županu in odboru izročiti županstvo. Nek Italijan razdražen o zmagi Slovanov, ustrelil iz revolverja v glavarja pa mu le sukunjo prestrelil. Narodni zastopniki izrečejo svoj gujus o takšnem lopovskem postopanju Italijanov ter podelijo baronu Konradu — sinu ministra Konrada — častno meščanstvo.

Vnanje države. Stari pruski kralj Viljelm odprl je novo izvoljeni deželni zbor. V njem imajo katoliški poslanci, katerih je ravno 100, in lutrovski konservativci večino. Liberalci so popolnem potlačeni. Sedaj bilo bi se nadejati, da se odpravijo kat. Cerkvi krivične postave ter preneha sramotna „kulturna borba“. Toda lutrovci se preveč bojijo sv. Cerkve in je težko misliti, da jej potrebne svobode privoščijo; vendar mogoče je. — Rusi začenjajo Nemce čedalje